

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2020-28701	SP	8. september 2020

URU alm. del – svar på spørgsmål 159 fra Christian Juhl (EL) stillet den 21. august til udenrigsministeren.

Spørgsmål 159

Udenrigsminister Jeppe Kofod nævner ikke med et ord FN's forslag om et globalt forbud mod a-våben i sin kronik "Lyt til de tavse skrig fra Hiroshima og Nagasaki" bragt i Politiken den 6. august 2020 på 75-årsdagen for bomben over Hiroshima. Ministeren bedes redegøre for, hvorfor han ikke nævner FN's initiativ om et globalt forbud på a-våben, når ministeren i kronikken understreger den anspændte globale nukleare situation, hvor flere internationale traktater om a-våben bliver opsagt af stormagterne?

Svar

Siden 1970 har den FN-forankrede nukleare ikke-spredningstraktat (NPT) udgjort hjørnesteinen i det internationale samfunds bestræbelser inden for nuklear nedrustning og ikke-spredning. Traktaten betragtes som fundamentet i nuklear nedrustning. 191 stater har tilsluttet sig traktaten, som dermed nyder nær universel tilslutning. De fem anerkendte atommagter (USA, Rusland, Frankrig, UK og Kina) deltager i traktaten og er dermed forpligtet til at arbejde for traktatens mål om ikke-spredning og nedrustning samt respektere traktatens bestemmelser om fredelig udnyttelse. Det er efter regeringens opfattelse afgørende at værne om denne fundamentale traktat.

I modsætning til NPT har Traktaten om Forbud mod Atomvåben (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW), som spørgeren henviser til, en mere begrænset tilslutning blandt FN-landene og ingen tilslutning fra atomvåbenstaterne. Traktaten tager endvidere ikke højde for det faktum, at forpligtelsen til at arbejde for nuklear nedrustning allerede er

stadfæstet i NPT. Dermed risikerer traktaten om forbud mod atomvåben at svække NPT og muligheden for at skabe reel fremdrift for nuklear nedrustning i rammen heraf.

Ønsker man at opnå reelle resultater, der kan begrænse antallet af atomvåben i verden, er der behov for at indgå i en diplomatisk, konstruktiv og pragmatisk dialog med de atommagter, som man i sidste ende ønsker at påvirke. Der er NPT en bedre ramme end TPNW.

Derudover deler Danmark NATO's politik i forhold til nukleare våben, som er i fuld overensstemmelse med NPT. NATO's politik indebærer, at så længe atomvåben eksisterer, vil NATO fortsat være en nuklear Alliance med nukleare kapaciteter som en integreret del af NATO's afskrækkelses- og forsvarsprofil. Det grundlæggende formål med NATO's nukleare kapaciteter er at bevare freden og afskrække mod potentiel udefrakommende tvang eller aggression.

De gældende lofter over antallet af strategiske atomvåben og deres affyringsplatforme er – i overensstemmelse med NPT - aftalt mellem USA og Rusland i New START-aftalen, som pt. står til at udløbe til februar næste år. Der er indledt en møderække mellem USA og Rusland i Wien i den såkaldte "Strategic Security Dialogue", blandt andet med henblik på at imødegå udløbet af New START. I drøftelserne indgår fremtidige begrænsninger af antallet af atomvåben, hvilke typer af våben, som bør omfattes af fremtidig regulering, og hvordan også andre atomvåbenstater kan blive inkluderet i fremtiden. Regeringen håber, at disse bestræbelser vil føre til ambitiøse resultater på nedrustningsområdet og er parat til at spille en aktiv, understøttende rolle.

Regeringen vil desuden under den forestående gennemgangskonference for NPT arbejde for, at denne traktat fastholdes som hjørnestenen i det internationale samfunds bestræbelser på nedrustning og ikke-spredning af atomvåben, og dermed kan danne grundlag for faktiske forhandlinger om nuklear nedrustning. Herunder agter regeringen at støtte aktivt op om det såkaldte Stockholm-initiativ, der opregner en række gennemførlige skridt, som vil styrke NPT og i praksis vil reducere risikoen for brug af atomvåben. Ud over en opfordring til atommagterne om at forhandle om reduktioner i deres arsenaler opfordrer initiativet eksempelvis til stop for atomprøvesprængninger og stop for produktion af materiale til brug i atomvåben. Desuden nævnes større åbenhed om atomvåbenarsenalerne og reduktioner i arsenalerne samt en række tillidsskabende tiltag, som vil kunne mindske risikoen for fejl og misforståelser.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod